

УЖГОРОД

Екоострівець з дитячою ігровою зоною «Еколенд» запрацював на вул. Університетській, 12. На території розташовані вже традиційні контейнери для сортування відходів, Реюз-центр (Шафа повторного використання) та дитячий майданчик.

Сюди можна приносити вторсировину – папір, пластик, картон, скло, алюмінієві банки, батарейки, а також великогабаритні відходи, будівельне та ремонтне сміття, відходи зелених насаджень, приміром, скошену траву. Також є контейнер для розрізаного, помитого та сухого Tetra Pak.

На місці працює співробітник «АВЕ», який проконсультує відвідувачів і надасть допомогу.

Екоострівець на вул. Університетській – подовженої конфігурації: в одній його частині стоять контейнери для роздільного збору сміття, а в протилежній боці знаходиться локація для дітей дошкільного віку. Під навісом є стіл, де малеча може гратися в розвиваючі ігри на тему сортування, працює вуличний екран, де крутимуться ролики про сортування, а також новий мультфільм від ТОВ «АВЕ Ужгород» на тему сортування, є атракції, гойдалки.

Нагадаємо, подібні локації діють в Ужгороді на вулицях **Адама Міцкевича, 9, Михайла Грушевського, 62, Антонія Гординки, 8, Іштвана Сечені, 33 та просп. Свободи, 51.**

В УЖГОРОДІ ВІДКРИЛИ ЧЕРГОВИЙ ЕКООСТРІВЕЦЬ

– це вже шостий такий майданчик для сортування сміття від АВЕ Ужгород

УЖГОРОД Й НАДАЛІ НАДАВАТИМЕ ДОПОМОГУ ТА ПІДТРИМУВАТИМЕ ВІЙСЬКОВИХ У МЕЖАХ СВОЇХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Міський голова Ужгорода Богдан Андріїв зустрівся з полковником Миколою Усановим – заступником командира 5 прикордонного загону, комендантом прикордонної комендатури швидкого реагування розвідувально-ударних безпілотних авіаційних комплексів «ПРАИМ».

Під час зустрічі, у якій взяли участь і заступник міського голови Вадим Борець та радник міського голови Анатолій Ковальський, поспілкувалися про підрозділ, який виконує бойові завдання на Сумському напрямку, та його актуальні потреби, зокрема, необхідність технічного забезпечення.

Щодо фінансової допомоги на закупівлю обладнання для безпілотних систем командування загону звернулося до Ужгородської міської ради з офіційним запитом наприкінці минулого місяця.

Богдан Андріїв подякував воїнам за захист, щоденну боротьбу за Україну, запевнив у підтримці. Повідомив, що

звернення вже розглянула бюджетна депутатська комісія, питання про виділення коштів буде внесене на розгляд сесії як пріоритетне після підбиття підсумків виконання бюджету міста за I півріччя 2025 року. Ужгород й надалі надаватиме допомогу та підтримуватиме військових у межах своїх можливостей.

В УЖГОРОДІ ПОСМЕРТНО ВІДЗНАЧЕНО

двох Героїв-ужгородців та безвісти зниклого воїна з Ужгородського району

25 червня міський голова Богдан Андрій в вручив нагороди рідним наших земляків.

Відповідно до Указу Президента України Володимира Зеленського високими державними нагородами – орденами «За мужність» III ступеня (посмертно) – нагороджені:

Михайло Шуляковський – головний сержант, розвідник

– помічник гранатометника 2 розвідувальної групи СП 15 роти СП 4 загону СП в/ч А4030;

Дмитро Данько – солдат, стрілець-снайпер 1 десантно-штурмового взводу 2 десантно-штурмової роти 1 десантно-штурмового батальйону в/ч А0224.

Орденом «За

мужність» III ступеня та «Золотим хрестом» від Головнокомандувача ЗСУ відзначено **командира десантно-штурмового відділення десантно-штурмового взводу 3 десантно-штурмової роти 1 десантно-штурмового в/ч А2582, молодшого сержанта В'ячеслава**

Ганьковича, який вважається зниклим безвісти.

Міський голова висловив глибоку шану й вдячність рідним загиблих захисників, наголосив: ужгородська громада пам'ятає кожного свого Героя – і тих, хто загинув у боях за незалежність України, і тих, чия доля наразі невідома, але про яких не перестають молитися та сподіватися.

Світла пам'ять полеглим. Слава Героям. Надія – для зниклих.

ЕКСПЕРТНІЙ СЛУЖБИ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ – 25 РОКІВ ВІД ДНЯ СТВОРЕННЯ

Із цієї нагоди в Ужгороді у Закарпатському науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС України 20 червня відбулися офіційні заходи, у яких взяли участь, зокрема, керівництво міста, правоохоронних органів краю.

Закарпатський НДЕКЦ МВСУ, який очолює Олександр Мишаковський, нині проводить понад 40 видів судових експертиз, серед яких – дослідження ДНК, що набули особливого значення в умовах війни, бо допомагають ідентифікувати невідомих загиблих, зокрема жертв воєнних злочинів, та осіб, які могли загинути в полоні. До початку повномасштабного вторгнення

на Закарпатті такі експертизи не виконувалися, розпочали їх роботи у жовтні 2022 року.

Ще один напрям, що набув актуальності в умовах війни – кібербезпека. Закарпатські фахівці активно працюють над виявленням і фіксацією кіберзлочинів, розслідують випадки шахрайства.

За сумлінне виконання службових обов'язків із за-

хисту інтересів держави, прав і свобод громадян кращих працівників Центру нагородили медалями, грамотами та подяками.

Працівників центру привітали і міський голова Ужгорода Богдан Андрій. Він подякував за відповідальну та надзвичайно важливу роботу, яка сьогодні відіграє ключову роль у забезпеченні національної безпеки, правосуддя та фіксації злочинів проти людяності. Також міський голова вручив почесні грамоти Ужгородської міської ради кращим працівникам Центру за високий професіоналізм, захист інтересів суспільства та держави.

ПРОФЕСІЙНЕ СВЯТО ВІДЗНАЧИЛИ ДІЛЬНИЧНІ ОФІЦЕРИ ПОЛІЦІЇ

З цієї нагоди в Ужгородському районному управлінні поліції ГУНП в Закарпатській області відбулися урочистості.

Правоохоронців привітали в.о. міського голови, заступник міського голови Вадим Борець, начальник ужгородського районного управління поліції Олег Янчинський, начальник Ужгородського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки Армен Мірзабеков. Узяв участь в урочистостях і депутат Ужгородської міської ради Григорій Шевчук.

Вадим Олександрович наголосив на важливості й відповідальності професії дільничного, подякував поліцейським за сум-

лінну службу, відданість справі, щоденну роботу задля безпеки громадян. З нагоди свята та за вагомий внесок у боротьбу зі злочинністю, захист інтересів суспільства і держави кращих дільничних офіцерів відзначили й грамотами Ужгородської міської ради.

Нагороди отримали: капітан поліції Іван Белецький; старші лейтенанти поліції: Микола Михальчик, Кристина Жовтані,

Лариса Шаляка, Іван Марченко, Іван Позняк; лейтенанти поліції: Микола Бея, Олександр Малчак.

Вітаючи дільничних, Вадим Борець побажав їм міцного здоров'я, родинного затишку, успіхів у службі, перемоги й миру в Україні. Також підкреслив, що міська влада і надалі підтримуватиме правоохоронців, зокрема з покращенням матеріально-технічної бази.

У ЦЕНТРІ УВАГИ – ЛЮДЯНІСТЬ, ВІДКРИТІСТЬ І ЧУТЛИВІСТЬ ДО ПОТРЕБ КОЖНОГО

Працівники ЦНАПів є першою ланкою контакту з мешканцями, і від їхнього вміння налагодити діалог залежить якість не лише наданої послуги, а й загальне враження про роботу органів влади

Днями фахівці Центру надання адміністративних послуг м. Ужгорода взяли участь у тренінгу «Здобуття навичок комунікації з вразливими категоріями населення», організованому громадською організацією NEEKA.

У форматі панельних дискусій та практичних кейсів учасники разом із тренерами розглядали:

- особливості спілкування з представниками вразливих груп населення;
- способи подолання комунікативних бар'єрів;

- ефективну взаємодію у складних комунікаційних ситуаціях.

У центрі уваги – людяність, відкритість і чутливість до потреб кожного. Адже працівники ЦНАПів є першою ланкою контакту з мешканцями, і від їхнього вміння налагодити діалог залежить якість не лише наданої послуги, а й загальне враження про роботу органів влади.

Тренінг став важливим кроком на шляху до більш інклюзивного, доступного та професійного сервісу, який щодня отримують ужгородці.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 18 по 24 червня пішли з життя 16 УЖГОРОДЦІВ:

Грицо Марія Степанівна 1948 р.н.
Опаленик Ірина Іванівна 1937 р.н.
Самотій Світлана Ілівна 1955 р.н.
Гашпаров Михайло Федорович 1955 р.н.
Олаг Степан Йосипович 1959 р.н.
Кіш Єва Юлівна 1937 р.н.
Круценко Іван Якович 1935 р.н.
Тайчук Олена Ілівна 1962 р.н.
Іванова Жанна Миколаївна 1949 р.н.
Попадинець Юрій Михайлович 1952 р.н.
Кедик Наталка Іванівна 1952 р.н.
Добра Юрій Михайлович 1968 р.н.
Сташук Даріджанна Костянтинівна 1940 р.н.
Пилипенко Лариса Василівна 1952 р.н.
Карпенко Марія Федорівна 1942 р.н.
Філатова Вікторія Геннадіївна 1976 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

ФОТОФАКТ

У Центрі гуманітарної допомоги "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

- 50 пакетів із продуктами та наборами;
- 80 хлібів.

Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 1400 одиниць).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали

у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen / Wings of Help e.V., Сплетіння Кошице, Валентином Штефаньо та іншими благодійниками.

Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovyne.com.ua/>

В УЖГОРОДІ РЕМОНТУЮТЬ ЧАСТИНУ ВУЛИЦІ ФРАНТИШЕКА ТІХОГО

У планах – продовження робіт і на сусідній вулиці Польовій

Поточний ремонт дорожнього покриття роблять поблизу спортивно-реабілітаційного центру для людей з інвалідністю та ветеранів імені Олега Кравця.

Зокрема, асфальтують проїжджу частину, облаштовують заїзди у внутрішній двір, що покращить доступність до важливого соціального об'єкта. Перебіг робіт оглянув міський голова Богдан Андрій.

У планах – продовження робіт і на сусідній вулиці Польовій, інформує Департамент міської інфраструктури Ужгородської міської ради.

ЗБЕРІГАЄ ТА ПОПУЛЯРИЗУЄ ІСТОРІЮ СОТЕНЬ ПОКОЛІНЬ

Ужгородський замок та Краєзнавчий музей імені Тиводара Легоцького: заклад урочисто відзначив ювілей – 80 років

Музей не лише зберігає пам'ятки минулого, до прикладу, величезну археологічну колекцію періоду бронзи, а й доповнює їх експонатами сучасної історії, чим демонструє свою гнучкість, всеохпність і постійне відчуття часу. У музеї зберігається 150 тисяч експонатів.

Урочистості з нагоди ювілею у дворіку Ужгородського замку зібрали представників обласної та міської влади, науковців, митців і шанувальників історії.

Привітав колектив музею, подякував за щоденну самовіддану працю та наголосив на значенні установи як місця збереження багатовікової історії Закарпаття і міський голова Богдан Андрій.

Грамотою Ужгородської міської ради за багаторічну діяльність зі збереження музейної, історико-культурної спадщини, розвиток духовної культури міста та краю нагороджено колектив музею, її Богдан Євстафійович вручив директорці музею Ользі Шумовській.

Начальниця управління культури, молоді та спорту Алла Чернобук, підкреслила унікальність музею, який став осередком

збереження історичної спадщини краю та невпинно працює над її примноженням.

До свого ювілею музей підготував розлогу програму із виставками, експозиціями, тому це ще одна нагода навідатися на вулицю Капітульну до Ужгородського замку.

Тетяна ТАРАСЮК, студентка 3 курсу філологічного факультету УжНУ

ЮВІЛЕЙ У ЗАМКУ: НОВА ЕКСПОЗИЦІЯ ПРО ІСТОРІЧНІ ФОРТЕЦІ

Цьогоріч виповнюється 80 років із дня заснування одного з найвизначніших культурних осередків краю – Закарпатського обласного краєзнавчого музею імені Т. Легоцького, що розташований у стінах ужгородського замку. До ювілейної дати приурочено відкриття нової постійної експозиції під назвою «Замки Закарпаття».

На виставці представлено 12 історичних замків краю, які стали символами архітектурної та культурної спадщини Закарпаття. Серед них – Ужгородський, Мукачівський, Невицький, Середнянський, Ви-

ноградівський (Канків), Королівський та інші. Відвідувачі можуть побачити архівні світлини, реконструкції, карти, герби, макети фортифікацій, а також дізнатися маловідомі факти про оборонні споруди, що впродовж століть були важливими центрами політичного й культурного життя регіону.

Особливу увагу привертає інфобокс – інтерактивний мультимедійний екран, на якому можна переглянути зображення замків і прослухати аудіогід із детальною інформацією про кожну пам'ятку. Система передбачає переклад

англійською мовою, а також режими для людей із порушеннями зору (збільшений шрифт, висока контрастність) і адаптований інтерфейс для відвідувачів на кріслах колісних.

Під час урочистого відкриття звучали слова вдячності музейним працівникам, які впродовж десятиліть зберігають і популяризують історію Закарпаття. Присутні мали нагоду першими ознайомитися з новою експозицією та відвідати історичні зали замку.

Ювілейна подія стала не лише даниною минулому, а й свідченням сучасного підходу до збереження культурної спадщини.

Експозиція «Замки Закарпаття» працюватиме на постійній основі та запрошує всіх охочих до пізнання історичних перлин нашого краю.

Ванесса КОРЯК, студентка відділення журналістики філологічного факультету УжНУ

В Ужгороді завершився третій, фінальний тур чемпіонату України з водного поло серед юнаків 2012 року народження та молодших. Змагання, які тривали 18 – 21 червня, зібрали шість найсильніших команд з України:

«ДЮСШ ім. А. Дідуха» (Львів), «КІВС-ЛЕВИ» (Львів), КДЮСШ «Динамо» (Київ), ВК «Одеса», «Динамо» (Ужгород), ВК «Ужгород».

Результати турніру: 1 місце – «Динамо» (Ужгород); 2 місце – «Динамо» (Київ); 3 місце – ВК «Одеса».

Переможців урочисто нагородили міський голова Ужгорода Богдан Андрійів і начальниця управління у справах культури, молоді та спорту міської ради Алла Чернобук. Вони привітали переможців та призерів, подякували тренерам за підготовку, а батькам – за підтримку дітей. Також побажали юним спортсменам подальших звершень і нових перемог, спортивного зростання й успіхів як на всеукраїнському, так і на міжнародному рівнях.

Змагання відбулися за сприяння управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

Поліна Моруга, студентка 3 курсу філологічного факультету УжНУ

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міська рада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кадрами на вільні робочі місця:

- кухар – заробітна плата 8000 грн. – Приготування страв згідно технологічних карт, додержання санітарних норм. Проводити процеси первинної кулінарної обробки сировини, здійснювати допоміжні роботи для приготування різних страв, дотримуватись правил гігієни та санітарії, дотримання умов санепідежіму, вміння працювати на всіх процесах кухні.
- охоронник – заробітна плата 12000 грн. – Здійснювати візуальний контроль (або контроль з використанням спеціального обладнання) за територією, що охороняється. Контролювати справність сигналізаційних пристроїв, засобів зв'язку, інших допоміжних засобів охорони та освітлення. Вимоги: добросовісно ставитись до виконання покладених на нього службових обов'язків з охорони, бути пильним, дотримуватись заходів особистої безпеки.
- термообробник швацьких виробів – заробітна плата 15000 грн. – Термічна обробка за допомогою пари деталей та готових виробів.
- швачка – заробітна плата 19000 грн. – Виконувати роботи з пошиття спеціального одягу. Потрібні знання будови та призначення машин, які обслуговує працівник; види тканин і фурнітури; послідовність виконання операцій пошиву виробів.
- менеджер (управитель) – заробітна плата 15000 грн. – Організація експортних та імпорتنих документів. Вміння визначати конкретні потреби клієнта та миттєво реагувати на будь-яку зміну ситуації. Володіти інформацією щодо стану ринку товарів у регіоні, володіння торговельною лексикою, комунікативні здібності, відповідальність.
- оператор пральних машин – заробітна плата 15000 грн. – Ведення процесу прання джинсового виробів на автоматизованих пральних машинах.
- інженер-технолог – заробітна плата 25000 грн. – Розробка технологічних процесів виробництва металевих конструкцій. Контроль за виконанням технологічних процесів та виробничої документації. Впровадження нових технологій та пошук шляхів оптимізації виробництва..
- продавець-консультант – заробітна плата 8700 грн. – Обслуговування покупців, демонстрація товарів, консультування щодо товарів: їх складу, властивостей, якості та вартості. Підготовка товарів для продажу, їх сортування та зберігання.

Звертайтеся до Ужгородської філії Закарпатського центру зайнятості: м. Ужгород, вул. А. Новака, 45. Контактний телефон: +380442449486.

ЮНІ ВАТЕРПОЛІСТИ З УЖГОРОДА – ЧЕМПІОНИ УКРАЇНИ!

ФУТЗАЛЬНА КОМАНДА УЖГОРОДСЬКОГО ЛІЦЕЮ № 8 – СЕРЕД КРАЩИХ В УКРАЇНІ

Команда Ужгородського ліцею № 8 принесла Закарпаттю почесне III місце у футзалі серед юнаків 9 – 11 класів у межах всеукраїнського етапу проєкту «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги».

Представники Закарпатської області зіграли впевнено, зібрано й гідно протистояли сильним суперникам із різних регіонів України. Та головна кульмінація – матч за бронзу, у якому наші хлопці зустрілися з командою Рівненського ліцею № 13. Це був справжній нервовий фінал, де кожна секунда здавалася вічністю.

Кожен із них – боєць. Кожен – частинка єдиного механізму, який у потрібний момент запрацював без жодного збою. За командою стоїть людина, яка не лише готувала до змагань, а й надихала, підтримувала, вела вперед – тренер команди, учитель фізичної культури Ужгородського ліцею № 8 Антон Предчук. Його віра у своїх вихованців стала тим

І перемога була здобута! 1:0 – на користь Ужгорода. Один єдиний м'яч, забитий із вірою в команду, – і бронза наша. Але насправді це була золота мить. Мить, коли збулась мрія.

До складу команди увійшли: Барзак Костянтин, Коневич Максим, Малеш Олександр, Гаврилко Кирил, Василах Артем, Дюгованець Артем, Терлецький Іван, Галамба Юрій, Іванчик Назарій та Савко Віктор.

самим рушієм, що допоміг вистояти у вирішальні хвилини. Успіх цієї команди – це доказ того, що сила духу, наполегливість, підтримка один одного і любов до спорту творять дива. Це історія про молодість, яка вміє перемагати. Пишаємось вами, хлопці! Ви подарували всій громаді та області гордість і віру в нове спортивне покоління. Ваші перемоги – це наша спільна історія. І ми віримо, що вона лише починається.

ЮНІ ЛЕГКОАТЛЕТИ УЖГОРОДА – У П'ЯТІРЦІ НАЙСИЛЬНІШИХ

на всеукраїнському етапі спортивних змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги»

12 – 15 червня в Кам'янці-Подільському відбувся фінал всеукраїнських спортивних змагань з легкої атлетики «Шкільні ліги ФЛАУ» серед команд-переможців обласних етапів «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги», що проходили під гаслом «РАЗОМ ПЕРЕМОЖЕМО». У змаганнях взяли участь команди з 24 регіонів України, які демонстрували свої вміння у дитячій легкій атлетиці (5 класи) та легкоатлетичному чотириборстві (6-7 класи).

Закарпатську область у фіналі змагань гідно представили учні Ужгородського ліцею імені Августина Волошина – представники нашої громади. За підсумками усіх видів програми як молодша, так і старша команда посіла 5-те місце серед понад 20 найсильніших команд країни у своїх вікових категоріях. Першими змагалися п'ятикласники: Воронцов Андрій, Горблюк Аркадій, Сліпченко Любомир, Синетар Марк, Петровська Катерина, Рубан Поліна, Протас Яна, Пестунова Дарина. Вони випробували свої сили у шести дисциплінах: човниковій естафеті, метанні на дальність вортексу, стрибках в довжину з місця, метанні медболу з колін, естафеті «Формула-1» і та гонці «5 хв на витривалість».

Команду 6-7 класів представляли Ходанич Юрій, Таран Станіслав, Возняк Артем, Гецько Марія, Шпанова Ніка та Химинець Анастасія. Вони змагалися в чотириборстві: бігу на 60 м, стрибках у довжину з розбігу, метанні м'яча (150 г) та бігу на витривалість (500 м для дівчат, 600 м для хлопців). В особистому заліку Юрій Ходанич став дворазовим чемпіоном – на дистанції 60 м (7,82 сек) і у стрибках у довжину з розбігу (5,12 м), а Станіслав Таран двічі фінішував третім – на 60 м (7,87 сек) та у стрибках у довжину з розбігу (4,92 м).

Усі учасники були нагороджені Федерацією легкої атлетики України, а вчителі, які підготували п'ятірку найкращих команд у кожній віковій категорії, отримали спеціальні відзнаки. Вітаємо учнів і їхніх наставників – учителів фізичної культури Білик Людмилу, Василівну та Якубець Олену Михайлівну – з потужним результатом!

Окрім змагань, упродовж трьох днів учні мали можливість не лише демонструвати спортивну майстерність, а й долучитися до низки пізнавальних і розважальних заходів. Вони взяли участь в екскурсії старовинним містом та побували у Кам'янці-Подільській фортеці. Особливим моментом стало спілкування з титулованими українськими легкоатлетками – бронзовою призеркою Олімпійських ігор Анною Рижиковою та чемпіонкою Паралімпійських ігор Оксаною Ботурчук, які поділилися з юними спортсменами своїм досвідом, мотивацією та шляхом до великих перемог.

Тренери та наставники також провели час з користю – для них було організовано освітній семінар на тему «Дитяча легка атлетика як засіб компетентнісного підходу та створення інклюзивного середовища». Учасники обговорювали сучасні підходи до фізичного виховання, розвиток потенціалу школярів і створення умов для рівного доступу до занять спортом.

Бажаємо юним спортсменам нових перемог, сили духу та натхнення на майбутніх стартах!

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ІСТОРІЯ ПЕРШОГО МЕШКАНЦЯ ВЕЛИКОГО ҐАЛАҐОВА, ДРУКАРЯ ЕДЕ НАЙМАНА

У “Втраченому Ужгороді” ми не раз уже писали про те, що наше місто ставало рідним для людей дуже різних національностей, котрі приїздили сюди у різний час і з дуже різних причин. Нинішня неймовірна історія – про друкарство, війну, соціалістичну революцію в Угорщині, розвиток Великого Ґалаґова, туризм, Голокост і страшну смерть. Причому усе це – на прикладі життя лише одного ужгородця Еде Наймана.

Еде народився у червні 1881 року в Будапешті в простій єврейській сім’ї. Його батько Ігнац був родом із Чехії, а в Будапешті працював майстром, виготовляючи сідла для коней. Маму звали Регіною Розенберг. Малий Еде працював уже з 12 років, причому на навчання до майстра-друкаря поїхав аж у Лейпциг. У молодому віці він об’їздив чи не всю Європу, потроху жив і працював то в Німеччині, то в Австрії, то в Швейцарії. Там же на все життя закохався у гори і захопився гірським туризмом.

На початку ХХ століття Еде повернувся до Будапешта уже досвідченим набірником на лінотипи та фахівцем із друкарської справи. Набирав дуже відому тоді газету соціал-демократичного спрямування “Népszava”, аж поки його не призвали до австро-угорського війська на Першу світову війну. Багато років потому Еде згадував, що менше

як Прайс. Власне і прізвище Найман, яке писалося “Neumann”, озвучувалося не зовсім коректно, однак вимовлялося в Ужгороді саме так). Можливо, Мор був родичем Еде, адже прізвище Морової мами теж було Найман. Але це лише припущення, до нас дійшли відомості тільки про те, що чоловіки, котрі були колегами й однодумцями, дуже здружилися. Мор Прайс був родом із Ужгорода, де й вивчився друкарській справі. У Будапешті він проживав із 1909 року, був одним із редакторів уже згадуваної газети “Типографія”. Саме Мор був одним із найактивніших учасників соціалістичної революції 1919 року в Угорщині, у перші тижні якої навіть керував Будапештом у складі директорії. Саме тоді, коли у Будапешті почалася революція і Мор з головою поринув у політику, його товариш Еде Найман став новим редактором газети “Типографія”, якою керував чотири наступних роки.

1919-ий був для Еде особливим і з іншої причини. На той час йому було вже 38 років, а ні коханої, ні дітей він не мав. Тож Мор Прайс запропонував Еде познайомити його зі своєю сестрою Євою, котра могла би приїхати до них у Будапешт в гості. Єва була молодшою за Еде на 15 років. Вона з батьками проживала в Ужгороді, на нинішній вулиці О. Духновича. Загалом сім’я Прайс була дуже відомою в місті. Вона мала давнє равинське коріння, була заможною, а її представники-чоловіки були знаними ужгородськими адвокатами, лікарями й торговцями. Зокрема дядько Єви та Мора Прайсів був тим самим лікарем Якобом Прайсом, котрий заснував на нинішній вулиці Капушанській

Мор, розчарувавшись у революції, ще на початку відійшов від її продовження, над ним та його однодумцями явно почали збиратися хмари. Коли в 1923 році у Еде та Єви Найманів народився син Іштван, ситуація вже була така, що сім’ї реально було небезпечно залишатися в Будапешті. Прибічників соціалістич-

сторонніх інтересів. Як людина освічена й культурна Еде багато років був дописувачем ужгородської газети “Új Közlöny”. Ми не знаємо, чи йому за це платили, але доволі часто в цій газеті у 1920-1930-х роках друкувалися його дуже цікаві репортажі про міські події (він висвітлював будівництво кінотеатру, прокла-

дання каналізації, описував свій перший політ на літаку з Ужгорода до Кошице тощо), а ще перекладав з німецької художніх творів і сатиричні замітки політичного характеру. Через одну таку, в якій Еде висловив незадоволення роботою губернатора Антона Бескида, у нього навіть були проблеми з поліцією. Також Еде регулярно писав фахові статті до будапештської газети “Типографія”, а ще містечкі статті до спеціалізованого журналу “Grafika”. Складалося враження, що він однаково добре розбирався і в театрі, і в лінотипах. А ще багато читав, бо досить часто складав рецензії на нові видання, які виходили по всій Європі. Син Іштван (Степан) потім згадував, як Еде сідав на веранді в улюблене крісло і там постійно щось писав. Мабуть, мав усе-таки великий потяг до журналістики.

Хоча далеко не цим одним жив він у позаробочий час. В Ужгороді Еде одразу організував профспілку працівників поліграфії, багато років був її керівником, регулярно читав лекції з покращення роботи, історії друкарства, впровадження нових методів і машин. А ще він жити не міг без природи. Ще в юному віці він вступив до угорського товариства “Друзі природи”, а вже в Ужгороді перейшов до кошицького відділення цієї організації, активно долучаючи до неї нових членів і організовуючи величезну кількість походів у Карпати. У сімейному архіві Найманів збереглося дуже багато фотографій із цих подорожей. Явірник, Піп Іван, Говерла, Анталовецька поляна, Стой, джерело Чорної Тиси – усе це та інше, влітку і взимку, з описами і підклеєним гербарієм цілком може стати окремим дослідженням.

Найсоліднішою же роботою Еде Наймана була книжка про обслуговування і роботу на лінотипах “Die Linotype. Technisches Hilfsbuch für Maschinensetzer”. Ця німецька фахова праця була настількию книжкою всіх друкарів у Європі, точніше, всіх, хто володів німецькою мовою. Тому Еде у 1931 році викупив право на переклад і видання цієї книги угорською мовою. Перекладав він цю працю майже рік, та коли вона

вийшла, газети писали, що це неймовірна і дуже потрібна робота, яку давно чекали всі фахівці. Видавництво Лама продавало книжку за цілих 50 крон і розсилало її по всій Угорщині та Словаччині.

Але повернімося поки трохи назад, до 1923 року, коли Еде, Єва та двоє їхніх дітей приїхали до Ужгорода. Спершу сім’я оселилася на вулиці Ракоці (нині – А. Волошина, 17), в будинку, який належав реформатському священнику Шандору Ньюмаркої. Цікаво, що священник здавав квартири в цьому будинку єврейським родинам. Зокрема сусідами Найманів там були кравці Данцигери (“Втрачений Ужгород” вже писав про мадам Жені Данцигер, котра вдягала ужгородських модниць).

Очевидно, в орендованому приміщенні Еде довго жити не хотів, бо одразу почав шукати підходяще місце для зведення власного будинку. Саме тоді “Підкарпатський банк” почав широко рекламувати для ужгородців новий майбутній елітний район Великий Ґалаґов. Величезний шматок землі від вулиці Собранецької до річки Уж і виноградників на місці сучасного аеропорту банк викупив у болгар, котрі там вирощували городину. Болгарська громада колись була в Ужгороді доволі великою, а район Великого Ґалаґова, як писав у своїй статті той же Еде Найман, до придбання банком місцеві так і називали – “Болгарією”. “Підкарпатський банк” розробив план цього району з розділенням його на 500 ділянок елітної віллової забудови. Там же мали звести згодом ринок, школу й дитячий садок. Своєрідним центром району, за планом, мав стати красивий сквер у формі кола (нині – площа Лаборця).

Коли Еде побачив ці красиві плани, то вирішив, що кращого місця для зведення сімейного будинку йому в місті не знайти. Сквер, річка поблизу, школа й дитсадок, свіже повітря, одним словом – надзвичайно перспективний район! От із цього рішення й почалися багаторічні проблеми Еде Наймана – першого жителя Великого Ґалаґова. Еде, не роздумуючи довго, придбав за 15 тисяч крон у “Підкарпатського банку” ділянку неподалік центрального скверу на тодішній вулиці Петрова і замовив план родинного дому у відомого місцевого архітектора Золтана Арато. От тільки вулиця ця тоді була дуже умовною, тож коли у 1925 році будинок Еде був готовий, він все ще стояв посеред гігантського пустиря.

(Продовження – у наступному номері)

Тетяна ЛІТЕРАТІ
“Про Захід”

нішній вулиці Капушанській

лікарню й керував нею близько десятиліття, аж поки у 1872 році не передав її 25-річному Андрію Новаку.

Як Єва Прайс, котра була вихована у релігійній заможній і відомій єврейській родині, отримала згоду батьків на заміжжя з будапештським друкарем, до того ж ярим соціалістом, котрий зовсім не дотримувався єврейських звичаїв і традицій, – невідомо. Знаємо лише, що Еде та Єва після знайомства справді дуже сподобалися одне одному й дуже скоро одружилися. Сталося це в Будапешті влітку 1919 року, а вже через рік у подружжя народилася донечка Юдіта. Столиця Угорщини в той період була дуже неспокійним місцем, політична ситуація загострювалася і хоч

ної революції нова влада Міклоша Горті нещадно карала, тож Мор Прайс, Еде та Єва вирішили, що краще виїхати на проживання до Ужгорода, який уже був частиною Чехословаччини.

Підкарпатська Русь на той час дуже потребувала фахівців-друкарів. Одним із способів пропаганди і впровадження чеської мови й культури на новій території був якраз широкий випуск друкованої продукції. Тож в Ужгороді друкарі Мор Прайс і Еде Найман одразу же знайшли собі роботу. З літа 1923 року обоє вже працювали у друкарні Елемера Лама на тодішній вулиці Йокаї (нинішній вул. Руській).

Мор незабаром став її директором, Еде же багато років працював там набірником на лінотипи. Лінотип був складною машиною, справлятися з ним уміли лише добре підготовлені фахівці. Коли про Еде з нагоди відзначення 35-річчя його роботи писали в газеті “Типографія”, то відзначали, що Еде, мабуть, і зараз, у своє свято, стоїть за лінотипом у своєму синьому робочому одязі, витираючи час від часу об рушник забруднені руки. Бо саме так начебто цей чоловік пуританських поглядів живе багато років: працюючи й працюючи щодня.

Але говорячи про Еде Наймана, не можна сказати, що він був простим робітником із брудними руками. Бо друкарська робота була лише частиною його різно-

MEGJELENT

az uzhorodi Typografia-fiók kiedásában a

LINOTYPE

technikai szakkönyv gépszedők számára. A 224. oldalas, számtalan technikai ábrával ellátott keménykötésű könyv, mely az egyedüli magyar nyelvű, gépszedőknek nélkülözhetetlen mű ára 50.— Kč ●

Megrendelhető: Neumann Ede szaktársnál, Uzhorod, Jókai ucca 5, Lám-nyomda

У мініпроекті «Історія однієї картини» ми вже розповідали вам про чимало робіт відомих закарпатських художників. Не можемо оминати й Антона Кашшай – харизматичного учня Йосипа Бокшай, неперевершеного майстра зимових пейзажів, з яких так і віє морозною свіжістю, а сніг є таким сліпучим, наче його справді осяє яскраве зимове сонце. Але нині ми розкажемо не про одну з таких зимових робіт, а про «Верховинське село», створене Антоном Кашшай у першій половині 1960-х років.

Ми не будемо переказувати біографію художника, яку можна знайти у відкритому доступі, та все ж згадаємо, що народився він у мальовничих Дубриничах неподалік Перечина, виріс у гірській місцевості і дуже любив природу нашого краю. Гори й ліси просто притягували Антона Кашшай, але також він обожнював малювати наші села з маленькими дерев'яними хатинками. Сам він змалечку жив не в такій хаті – його батько-лісничий мав житло більш сучасне й добротне, однак народна архітектура й побут завжди здавалися Антону Кашшай цікавими для відтворення на полотні.

Він був художником-плереристом, любив працювати на природі й надихатися тим, що бачив перед собою. Є відомості, що на плерери Антон Кашшай їздив ще з Йосипом Бокшай, а значно пізніше традиція виїздити з колегами на плерери стала незмінною і дуже важливою частиною його життя. Саме на плерерах художники мали змогу спілкуватися, разом працювати і передавати свій досвід митцям молодшого покоління. За спогадами членів родини Антона Кашшай, саме він часто був тим, хто витягував художників на природу, організовував виїзди, домовлявся з піонерськими торами, чиновниками чи друзями друзів про те, що художники приїдуть до певного села, аби кілька днів там жити й малювати.

Компанія художників завжди змінювалася: в 1950-1960-х їздили Кашшай, Гаврило Глюк, Федір Манайло, Андрій Коцка,

Адальберт Борецький, Ернест Кондратович, Золтан Шолтес тощо, згодом же почали приєднуватися молодші митці – Іван Ілько, Володимир Микита, Михайло Сапатюк та багато інших. Поїздки ці не відрізнялися комфортом, особливо взимку. Спали часто в холодних приміщеннях закритих на зимовий період таборів, їли дуже просту їжу, рановранці виходили в гори з етюдниками, фарбами, полотнами, проходили іноді й десятки кілометрів, аби знайти те ідеальне місце, яке хотілося намалювати.

Андрій Коцка навіть у сніжний день роздягався до пояса і засмагав на сонці. Василь Бурч, як зятятий рибалка, завжди носив із собою гачки й коли бачив неподалік річку, відлучався порибалити. А Михайло Сапатюк неодмінно ховав в етюдник загорнутий шматок сала, щоб можна було в процесі роботи перекусити. Працювали весь день, іноді по коліна в снігу. Ввечері зморені, мокрі й голодні поверталися до місця ночівлі, їли, пили, розмовляли, багато сміялися. Часто влаштовували художники своїм колегам і розіграші.

В цьому, мабуть, найбільше відзначився Ернест Кондратович, котрий під час плерери в Жорнаві задумав розіграти митців. Він привіз із собою банани, виніс їх надвір, знайшов увечері неподалік у лісі стару дичку, розвішав на гілках банани, ще й намалював «охоронну табличку» з надписом «Бананус карпатікус». Вранці, коли всі прокинулися, Кондратович заявив, що зараз покаже художникам надзвичайне й дуже рідкісне дерево «Бананус карпатікус». Водив здивованих митців лісом, аж поки не

вийшов до дички з розвішаними на гілках бананами. Сміялися художники дуже довго, не знали, чи хвалити Кондратовича, чи сварити за те, що стільки морочив їм голову.

Дуже шкода, що Антон Кашшай і його колеги не залишили спогадів про ці плерери. Мабуть, під час таких виїздів траплялося з ними чимало цікавих пригод. Однак удома художник про них не розповідав. Він повертався зазвичай через кілька днів, засмаглий, з купою етюдів і завжди з якимось дивним предметом. Одного разу привіз б'ялинок, які висадив у дворі

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ КАРТИНИ: «ВЕРХОВИНСЬКЕ СЕЛО» АНТОНА КАШШАЯ

свого будинку (вони росли там донедавна), іншого разу притяг доволі великі круглі каменюки (вони досі прикрашають квітник будинку митця), ще привозив керамічні розписані тарілки, куделю, бербеницю, чимало інших старовинних предметів побуту. З етюдів ми він одразу закривався у своїй майстерні й починав працювати – переносити зображення на більший формат полотна, поки ще були свіжі його спогади й враження.

Одного разу Антон Кашшай представив на виставці картину «Верховинське село», яка зображала живописні маленькі хатки під солом'яною стріхою. Саме за ці хатки й отримав після виставки на горіхи художник. Як, мовляв, солом'яні стріхи? Що це за хуторянство? Край розвивається, дороги будуються, солом'яні дахах давно замінюють на шифер або черепицю – а художник Кашшай досі змальовує наші села відсталіми. За спогадами відомої родини лікарів Ганичів, критика цієї роботи, а також багатьох інших на тій художній виставці, йшла від секретаря Закарпатського обласного комітету КПУ Віталія Шамовського, котрий відповідав за питання ідеології й дуже серйозно взявся за «виховання» місцевих митців. І хоча та критика й коштувала Антону Кашшай нервів, він переробити картину відмовився – так і зберігав її у своїй майстерні на згадку про ту виставку.

Там, у майстерні мит-

ця, на початку 1980-х побачив «Верховинське село» відомий лікар Михайло Ганич. Він завітав до будинку Антона Кашшай на запрошення художника після того, як провів успішну операцію його дружині Олені. Антон Кашшай був дуже вдячний за турботу лікаря, хотів віддячити йому, подарувавши одну з робіт. У майстерні Михайло Ганич довго роздивлявся полотна, аж поки не побачив на одному з них хатку з пофарбованими у синій

колір стінами. Серце лікаря стислося, бо саме в такій хаті у Малому Березному він провів своє дитинство. Вибір картини здивував Антона Кашшай, він зізнався, що зберігає це полотно як згадку про ті часи, коли художники мусили працювати в угоду владі. Та, мовляв, вже як пообіцяв, то мусить подарувати. Так «Верховинське село» у 1980-х опинилося в родині лікарів Ганичів.

Нині син художника Мирон Кашшай каже, що вдома діти й загалом сім'я не відчували тиску влади на батька. Він не ділився цими переживаннями, хоча, без сумніву, в 1960-1970-х, в роки роботи головою обласного осередку Спілки художників України, йому було важко. Він був у ті роки між молотом і ковадлом: «зверху» від нього вимагали дотримання ідеологічних норм, «знизу» треба було донести це митцям і забезпечити їм гідні умови для роботи й життя. Чи не щодня до нього приїздили від чиновників і правоохоронних органів за картинами на подарунки делегаціям, гостям, високопосадовцям. Якось дружина художника підраховувала, що за рік із майстерні отак безкоштовно вивезли близько 80-ти робіт. Відмовити Антон Кашшай не міг, зате й перед ним чиновники були часто в боргу, що дозволяло художнику допомагати своїм колегам по спілці матеріалами, відрядженнями, відпочинком, захистом, житлом, майстернями тощо.

Антон Кашшай завжди працював на виснаження, ночами. Мав кілька інфарктів, один інсульт. У 1980-1990-х, у важкі часи, родина розпродавала картини, аби вижити, тож найбільше їх зараз у приватних колекціях. І чимало з них мають цікаву історію, сховану за яскравими мазками.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
"Про Захід"

Так народжувалися неймовірні зображення природи та закарпатських сіл, де маленькі хатки губилися у величчя гір. Однак жив Антон Кашшай у той період, коли живописні старі хатки вважалися не культурною особливістю, а символом відсталості. В моді було інше – заводи, електрифікація, будівництво, тобто зображення прогресу, змін. За неготовність іти в ногу з часом поплачували тоді чимало місцевих художників. Інші пристосувалися – якщо й зображували село, то обов'язково «ліпили» туди побільше стовпів електропередач, автобус чи лісовоз. Були через це проблеми і в Антона Кашшай.

В його ранній творчості (1940 – 1950-х років) майже не було ознак соцреалізму. З'являються вони вже в кінці 1950-х у вигляді тих же ліній електропередач, лісовозів, лісорушів, однак зображував їх зазвичай художник такими

Любите рокот крумплі або сегединський гуляш із кнедлями, але не знаєте, як правильно їх приготувати? Ідете в гості й хочете привезти оригінальний подарунок із Ужгорода? Вам може допомогти новий туристичний продукт, який презентували минулого тижня в ужгородському Совиному гнізді, – набір кулінарних листівок «Смак Ужгорода». Розробив їх кухар-аматор Борис Чернявський, з яким ми поспілкувалися після презентації.

Борис Чернявський не є корінним закарпатцем, але проживає в Ужгороді вже більшу частину свого життя. Вперше з місцевою кухнею він познайомився у семи-восьмирічному віці: «Пригадую, сусіди запрошували мене поїсти і я завжди радо йшов, бо вони готували щось незвичне. Наприклад, добре пам'ятаю смак підбиваних супів, бо я таких вдома не їв, мама таке не готувала. А кнедлі з підливою чи сегединським гуляшем були для мене просто гастрономічним вибухом».

Традиційну закарпатську поливку Бориса навчила готувати вже дружина Ксенія. А натхненниками в царині приготування закарпатських страв стали кухарі Едгар Петі та Віктор Чебі-Погань, котрі багато зробили для популяризації місцевої кухні під час численних фестивалів. Борис Чернявський професійно ніколи кулінарією не займався, хоча й дуже любить готувати. Себе він називає аматором і, в першу чергу, гурманом, а готує для власного задоволення вдома або під час виїздів із дітьми та молоддю, адже він є керівником ГО «Європейська школа» та ідейним натхнен-

ником проєкту «Карпатоманія», який популяризує зелений туризм і подорожі Карпатами. Крім того, Борис є провідним фахівцем Центру інновацій та розвитку УжНУ і підприємцем у сфері поліграфії. Мабуть, останнє й вплинуло на те, що проєкт «Смак Ужгорода» побачив світ не в популярнішій нині аудіовізуальній формі, а у вигляді кольорових листівок.

отримали мікрогрант, який покрив друк однієї тисячі наборів кулінарних карток, надалі ж вони мають організувати їхнє розповсюдження, аби новий туристичний продукт знайшов тих, кому він буде корисний і цікавий.

Видані ці картки в рамках конкурсу «Цікава ідея – успішна громада» за підтримки управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради. Борис та Ксенія Чернявські

«На обкладинці набору листівок можна побачити чудову акварель Василя Когутича «Барви пішохідного мосту» (2025). Всередині ж ви знайдете 10 карток із рецептами і 2 картки зі згадками

приготувань. Для зручності збоку кожної листівки показані, які продукти вам потрібні, адже основне у приготуванні страви – аби все потрібне було на кухні».

Отже, відкривши набір кулінарних карток «Смак Ужгорода» ви знайдете рецепти бограча, поливки, рокот крумплі, баноша, сегединського гуляшу з кнедлями, кремзликів, лечо, лангоша, гомбоців. Цікавою є остання кулінарна картка. На ній зображений не традиційний закарпатський наїдок, а страва-переможець фестивалю «Ужгородська палачінта» 2019 року. Борис Чернявський неодноразово брав участь у цьому фестивалі, змагаючись за головну нагороду – «Золоту палачінтовку». Й нарешті у 2019 році його команда перемогла, представивши палачінту (млинець) у

формі суші. Для цього в тісто для млинців додали краплину чорнил каракатиці, всередину загорнули начинку зі шматка слабосоленого лосося з крем-сиrom і рикотою, а зверху нарізаний млинець прикрасили відвареними креветками та ажурними чипсами.

«Звісно, закарпатці можуть покритикувати цей набір, – веде далі Борис Чернявський. – Адже кожен готує бограч, поливку, сегединський та інші страви по-своєму, варіацій рецептів є дуже багато. Я не претендую на істину, я дав тут рецепти, страви за якими з'їдають до останньої ложки всі мої гості й діти в таборах, а батьки тих дітей приходять після таборів і кажуть: «Дайте, Борисе, рецепт, за яким ви готували, бо дитина просить зварити їй таке ж саме». За період повномасштабної війни населення Ужгорода зросло, туристів у нас теж дуже багато, тож я хотів би популяризувати смаки міста, нашу кухню, а не нагетси й бургери».

Колись Борис Чернявський мріяв взяти участь у шоу «Майстер-шеф», а тоді відкрити в Ужгороді ресторан, де подаватимуть виключно місцеві страви. Однак мрії ці в попередні роки не були втілені в життя, а нині кухар-аматор і взагалі не знає, чи йому потрібен такий клопіт, адже кулінарія є його улюбленим заняттям, яке може перерости в рутину і важку роботу, якщо повністю присвятити їй своє життя. Навіть у день презентації проєкту «Смак Ужгорода» Борис шість годин провів на кухні, аби приготувати для гостей заходу одну зі своїх улюблених страв – рокот крумплі. Але комплімент від Бориса вийшов справді смачний, довівши, що готує він вправно. Тож гайда пробувати смаки Ужгорода! Кулінарні листівки наразі можна придбати в автора, а незабаром вони з'являться ще й у міських книгарнях та сувенірних магазинах.

Тетяна ЛІТЕРАТІ

«Про Захід»

Ужгород – місто із тисячолітньою душею, кам'яними мурами і тихими вуличками, де час наче зупинився. Але одного дня він відкрився для нас зовсім по-іншому – не лише як центр історії й культури, а як простір, насичений духами, чарами й оповитий містикою. Ми вирушили в демонологічну мандрівку старим містом разом із Галиною Рейтій – дослідницею народної демонології та працівницею Музею народної архітектури і побуту. Цю екскурсію організувала ГО «Рух підтримки закарпатських військових» у рамках «Купала-Фесту» – і вона точно змусила повірити: легенди дійсно живуть поруч із нами.

Почалося все з площі Ш. Петефі. Під шум міського транспорту та людських кроків ми несподівано поринули в розповідь про домовиків – невидимих охоронців оселі. Вони то доброзичливі помічники, то капризні бешкетники, що можуть перевертати речі, лякати вночі й ображатися за непорядок. Хтозна, може, саме один із них і ховав мої загублені ключі?

Наступною зупинкою став пішохідний міст – улюблене місце закоханих і туристів. Та під шум Ужа ми слухали зовсім інші історії – про русалок. Вони не такі милі, як у казках. Це істоти з волоссям, сплутаним водоростями, що зваблювали молодиків і тягли їх у глибини. Тут, на межі води й міста, легенда здалася особливо реальною: здавалося, досить лиш вдивитися в течію – й побачиш блиск очей чи спалах хвоста...

Ботанічна набережна зустріла нас зеленню й тишею. Пані Галина повела у гушавину карпатського фольклору – до Вов-

ЗУСТРІЧ ІЗ НЕВИДИМИМ: ФОЛЬКЛОРНА ЕКСКУРСІЯ ТЕМНИМ БОКОМ УЖГОРОДА

куна. Цей лісовий дух – не просто персонаж, а втілення страху перед незвіданим. Серед старих дерев легко уявити його тінь – високу, темну, з палаючими очима. Саме тут ми також дізналися про знахарок – жінок, що поєднували народну медицину й магію, рятуючи або лякаючи в залежності від намірів. Трави, замовляння, відваги – їхнє знання передавалося з покоління в покоління, і досі іноді озивається в народних практиках.

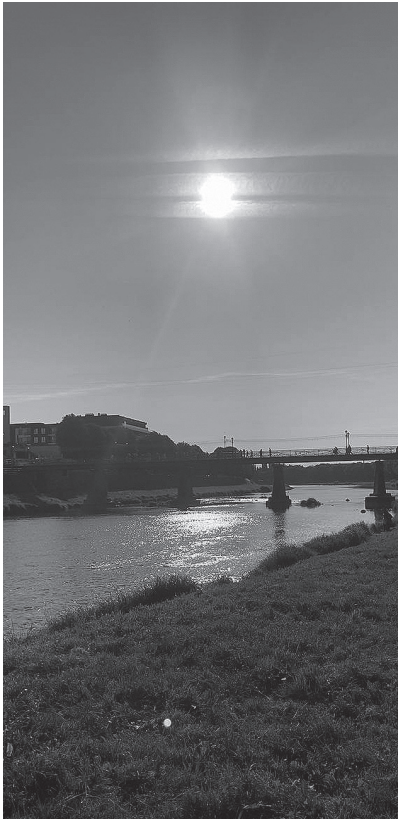
Ужгородський замок – серце міста, а водночас і осередок найтемніших легенд. Під його старими стінами ми слухали про босоркань – злих чаклунок, що могли наслати порчу, обернутись на kota чи птаха,

змусити молоко скиснути і навіть звести людину з розуму. Кам'яні мури, мовчазні й суворі, здається, пам'ятають про кожен чаклунський ритуал, що відбувався під їхнім захистом.

Наша мандрівка завершилася на вулиці Капітульній – де колись було кладовище. І тут ми почули наймоторошнішу історію: про упирів. Мерці, що повставали з могил, щоб пити кров живих, жахали уяву предків, але водночас і допомагали осмислити смерть, страх і межу між світами. У присмерку вузької вулички, серед старовинних фасадів, легко уявити, як важкі кроки наближаються з темряви...

Ця демонологічна мандрівка стала не лише знайомством із фольклором, а й нагадуванням про те, що кожне місто має свою «тінь». Ужгород – це не лише бруківка, кав'ярні й сакури. Це місце, де ще й досі живуть легенди. І якщо прислухатися, вони самі розкажуть свої історії.

Ванесса Коряк, студентка відділення журналістики філологічного факультету УжНУ

ГОРОСКОП

ОВЕН

Наступного тижня необхідно обов'язково довести до завершення розпочату недавно справу – інакше вона тягтиме вас назад і не дасть повноцінно здійснитися новим проектам.

ТЕЛЕЦЬ

Життя поставить вас перед потребою важливого рішення, яке ви довго відкладали на потім: тепер воно виявиться на рідкість вчасним і відкриє перед вами блискучі перспективи.

БЛИЗНЯТА

Шукати винних у своїх проблемах – марна справа: тільки взявши на себе відповідальність за всі свої помилки, ви зможете зрозуміти, як уникнути їх у майбутньому.

РАК

Перепади настрою, які постійно відчуватимете, будуть результатом надто активної діяльності. Не забувайте не лише працювати, а й відпочивати.

ЛЕВ

Головною зброєю, яка допоможе вам змести всі перешкоди на шляху, буде впевненість у собі. Не варто реагувати на агресію і провокації, щоб не уподібнитися до недоброчинливо налаштованих людей.

ДИВА

Удача насамперед буде супроводжувати тих, хто готовий перейти від роздумів і розмов до рішучих вчинків. Торкнеться це як професійної діяльності, так і особистого життя.

ТЕРЕЗИ

Період сприятливий для зміни іміджу. Спосіб розв'язання давньої проблеми прийде наче сам собою, як осяяння, хоч насправді це буде результат наполегливої роботи.

СКОРПІОН

Не бійтеся робити добрі справи. Поповнити запас позитивної енергії, необхідної для життя і роботи, можна буде, поділившись душевним теплом із тими, хто його потребує.

СТРЕЛЕЦЬ

Важливо забути про метушню й поспіх. Тиждень необхідно провести в тиші і спокої – якщо, звісно, буде така можливість. Це дозволить відпочити й відновити сили для нових справ.

КОЗОРІГ

Доля подарує вам важливий шанс у професійній сфері – не упустіть його. Період, коли для отримання бажаного результату необхідно буде докласти максимум зусиль, і на манну небесну сподіватися не варто.

ВОДОЛІЙ

Необхідно звертати увагу на свої відчуття, дослухатися до власних передчуттів – вони підкажуть рішення важливих життєвих питань. Знайдіть час для близьких людей, які тепер дуже потребують вашої любові та уваги.

РЫБИ

Наступного тижня розумову працю слід замінити на фізичну – це дозволить вам залагодити накопичені побутові проблеми. Небажано жаліти себе – таке деструктивне почуття наляштує вас не на успіх, а на поразку.

АНЕКДОТИ

Алергія дуже несправедлива річ. Адже найчастіше вона – на щось хороше: на смачні фрукти, на котиків чи на квіти. А от алергії на дурнів немає... Як би було чудово: ну не можеш ти з такою людиною поруч перебувати – задихаєшся, чхаєш, сльози течуть...

У моєму лексиконі з'явилася фраза "Н-у-у, так йому лише сорок..."

Єдині діти, які розбиралися у функціях телефону гірше, ніж їхній батько, були діти Олександра Грехема Белла.

Якщо у вас ніколи не збуваються гороскопи, то батьки вам збрехали про дату народження.

– А давайте викличемо стриптизерку?!
– Давайте!
– Сюзанна, до дошки.

Прийму екстрасенса на дуже високооплачувану роботу. Для цього

мою біографію треба надіслати поштою на відому вам адресу.

Так як у Феміди зав'язані очі, то вона за допомогою вагів визначає, скільки їй дали хабаря.

1 квітня дружина зателефонувала з роботи і сказала, що вона мене покинула, а через 3 години дзвонить у двері, сміється і каже, що пожартувала. А я вже іншу знайшов.

Якщо в Одесі на стіні висить репродукція картини Айвазовського, то кімната вважається із видом на море

Є дуже просте правило, як відрізнити гуманітарія від технаря, – поставити йому запитання: "Що таке гіпербола?".

АБРИКОС – ОДИН ІЗ НАЙКРАЩИХ І ДУЖЕ КОРИСНИХ ЛІТНІХ ФРУКТІВ

Абрикос – фрукт, який дарує засмаглу шкіру, корисний для настрою та здоров'я мозку. Саме тому він не має бути відсутнім у вашому раціоні в літню пору. Чому абрикос має бути у раціоні та які його переваги серед інших фруктів, читайте далі.

АБРИКОС ДЛЯ КИШКІВНИКА

Ці фрукти багаті як розчинною, так і нерозчинною клітковиною – пектином і целюлозою. Це робить їх гарним продуктом для покращення кишкового транзиту.

Пектин – це розчинна клітковина, яка допомагає утримувати воду в кишків-

нику, роблячи випорожнення м'якшими і легшими для виведення. Своєю чергою, целюлоза, – нерозчинна клітковина, яка збільшує об'єм стільця. Саме тому, пояснюють дієтологи, абрикоси є чудовим засобом проти закрепів.

АБРИКОС ЯК ПРОБІОТИК

Абрикоси вважаються пробіотичною їжею. Тобто вони забезпечують живлення і сприяють росту корисних бактерій, які є у кишківнику. Розчинна клітковина допомагає уповільнити всмоктування цукру та холестерину, а нероз-

чинна – сприяє регулярності роботи кишківника та живить мікробіоту.

АБРИКОС ДЛЯ ТРАВЛЕННЯ

Ці фрукти багаті на органічні кислоти – такі як лимонна, яблучна та винна. Ці кислоти можуть стимулювати вироблення травних ферментів, сприяючи травленню. Абрикоси містять мало фруктози. Тому їх дуже рекомендують для полегшення проблем із запаленням кишківника, яке іноді проявляється як здуття живота.

АБРИКОС ЯК ПРОТИДІЯ ПРИ ЗАТРИМУВАННІ ВОДИ

Здуття живота – поширена проблема серед жінок, яка посилюється влітку через затримування води. Абрикос є гарним джерелом калію – це мінерал, який має сечогінну дію та бореться із затримкою рідини.

АБРИКОС ДЛЯ ЗАСМАГИ

Абрикоси багаті на бета-каротин, який, з одного боку має фотозахисний ефект, бо

допомагає мінімізувати агресивний вплив сонячного світла на шкіру, а з іншого боку, допомагає досягти здорового, засмаглого кольору обличчя, бо стимулює вироблення меланіну.

Абрикоси можуть допомогти досягти здорової, рівномірної та тривалої засмаги. Насправді, їхнє вживання – це чудовий спосіб підготувати шкіру до засмаги, – стверджують лікарі.

АБРИКОС УПОВІЛЬНЮЄ СТАРІННЯ ШКІРИ

Цей фрукт також містить вітаміни С та Е, які разом з бета-каротином борються з вільними радикалами, відповідальними за старіння шкіри, допомагаючи зменшити зморшки та дрібні лінії. Вітамін С також бере участь у виробленні колагену – білка, що надає шкірі еластичності та пружності.

Фруктові кислоти, що містяться в абрикосах, часто використовують в косметичці для відлущування шкіри та стимуляції оновлення клітин.

Наш організм постійно зазнає впливу токсинів – з їжі, повітря, побутової хімії та навіть відчуття стресу. Печінка, нирки та кров виконують щоденне «прибирання», очищуючи тіло від шкідливих речовин. А щоб ці процеси були максимально ефективними, організму потрібна підтримка, і найкраще допомагає здорове харчування. Правильно підібрані продукти не лише знижують навантаження на внутрішні органи, а й стимулюють природне виведення токсинів. Розповідаємо, які продукти діють як природні очищувачі крові та всього організму.

ПРОДУКТИ, ЯКІ ОЧИЩУЮТЬ КРОВ

Буряк містить бетанін – речовину, яка стимулює детоксикацію печінки і покращує якість крові. Він допомагає знижувати рівень запалення та очищує кров від шкідливих речовин, особливо після вживання важкої їжі, алкоголю чи прийому ліків.

Часник справжній природний антисептик. А все за рахунок активної сполуки – аліцину, який покращує роботу печінки, виводить метали й діє як природний антибіотик.

Яблука. Завдяки високому вмісту пектину, яблука

«зв'язують» токсини в шлунково-кишковому тракті, не даючи їм потрапити у кров. До того ж, фрукти покращують перистальтику кишечника, стимулюючи загальне очищення організму.

Капуста містить сполуки сірки, які активують ферменти печінки, що відповідають за детокс. Регулярне її вживання підтримує кров чистою та захищає організм від шкідливого впливу навколишнього середовища.

Зелений чай – це природне джерело антиоксидантів, зокрема катехинів, які захищають клітини від

пошкоджень і сприяють очищенню крові. Окрім того, зелений чай покращує роботу нирок, пришвидшуючи виведення шлаків.

Цитрусові стимулюють вироблення ферментів, які підтримують очищення печінки. А вітамін С підсилює імунітет і зменшує запальні процеси в організмі.

Куркума. Ця яскраво-жовта спеція не лише додає стравам кольору, а й має потужний детокс-ефект. Куркумін у її складі стимулює очищення крові, захищає печінку і знижує рівень токсичних речовин у тілі.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678
у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910. Ідентифікатор медіа: R30-01427
Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.
Тираж 1050 екз. Замовлення № 1209.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів.
• Редакція залишає за собою право редагувати матеріали.
• Гонорар виплачується тільки за замовлені матеріали.
• Передплатний індекс газети "Ужгород" – 41807.